Ч. 186 (14.435). Львів, середа 19. серпня 1936. Pöcztowa opłata oplacona ryczałtem. РІК LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Червоні уживають ґазових бомб.

ЛІССАБОНА, 18. 8. ПАТ. Головна кватира повстанців з Бургос повідомляє, що урядові летуни уживають газових бомб.

ЧИ СПРАВДІ ЛИШЕ В ОБОРОНІ?

ПАРИЖ, 18. 8. Авасів кореспондент бачив на власні очі, як червона артилерія обстрілювала повстанців гранатами, наповненими слізним ґазом. Командант артилерії заявив йому, що повстанці уживатимуть боєвих ґазів лише при обороні.

ВЖЕ І ПОВСТАНЧА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як подають французькі джерела, вчора пополудні повстанчі кружляки „Еспаня“ та „Альміранте Сервера“ бомбардували околиці Сан Себастіяну. Стрільна з першого не зробили ніякої шкоди, стрільна з другого — падали коло двірця і мосту Урумея. Опісля оба кружляки обстрілювали форт Ґвадемона, що відповів стрілами, але не ушкодив ні одного кружляка.

На ґвадарамському фронті урядова артилерія обстрілювала повстанців стрільнами зі слізним ґазом.

ПОВСТАНЦІ ДВІ МИЛІ ВІД САН СЕБАСТІЯНУ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Праві джерела подають, що повстанчі війська заняли після завзятого бою Андо Аїн, віддалене на 14 км. від Сан Себастіяну та відперли наступ червоних на Альмодебар, що мав на меті перетяти шлях з Гуєски до Сараґоси; червоні втратили там 60 убитих.

На південь від Сараґоси повстанці відкинули наступ червоної кольони, зложеної з 3.000 вояків на Бельчіту.

Згоріло живцем 300 закладників.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як оповідає залога німецького корабля „Зеадлер“, повстанці підпалили припаси мазуну в доках у Порто Ґалєте. З поміж закладників, що перебували недалеко доків, 300 згоріло живцем, кількасот попарених. „Зеадлер“ віддав міській владі всі свої медичні припаси, та вони не вистарчили.

ДЕВІЗОВО-МОНЕТАРНІ ОБМЕЖЕННЯ ПОВСТАНЧОГО УРЯДУ.

БУРГОС, 18. 8. ПАТ. Повстанчий уряд видав декрет, яким забороняє продавати золоті монети, девізи та вартісні папери. Директори банків мусять до 5-ох днів подати урядові виказ вартісних паперів і припасів золота, які є власністю банку або переховуються у сховках клієнтів.

РЕВОЛЬТА В КАРТАҐЕНІ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як повідомляють з Ля Коруня в Картаґені вибухла револьта. Командант тамошньої морської бази утік.

Злучені Держави не хотять мішатися до еспанських справ.

ВАШИНҐТОН, 18. 8. ПАТ. Дотепер не надійшла ще тут пропозиція уруґвайського уряду в справі спільного демаршу всіх американських держав, щоб положити кінець еспанській громадянській війні.

ВАШИНҐТОН, 18.8. ПАТ. Державний департамент приняв уруґвайську пропозицію холодно. Як уважають у півурядових колах, вашинґтонський уряд не інтервеніюватиме; раз тому, що це не годилосяб з недавною заявою Рузвельта, друге — що булоб воно небезпечно перед недалекими (листопадовими) виборами.

ЩО ВІДПОВІЛА НІМЕЧЧИНА?

БЕРЛІН, 18. 8. Авас. Німецький уряд відповів вчора французькому амбасадорові на франц. проект невмішування в еспанські справи. Тутешні політичні кола припускають, що Німеччина привела франц. проект з такими застереженнями: 1) Німеччині повернуть нім. літак, що попав у руки людової міліції б. Бадахозу; 2) всі держави, що продукують і вивозять зброю, зобовяжуться не вмішуватися в есп. громадянську війну.

ІТАЛІЯ ЩЕ НЕ ВІДПОВІЛА.

РИМ, 18. 8. ПАТ. Вчора вечором франц. амбасадор де Шамбрен переговорював з мін. Чіяно про франц. проект пакту невтральности. Французькі кола сподіються дістати відповідь до завтра.

„ЛЕҐАЛЬНИЙ“ УРЯД ШУКАЄ ПІДТРИМКИ У ЖЕНЕВІ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. Як подає „Ле Фіґаро“, еспанські правники їдуть до Женеви, щоб пропагувати терен у звязку з проектом, помістити в одній зі статей нового пакту Ліґи Націй заклик проти повстанців.

НОВИЙ ЕСПАНСЬКИЙ АМБАСАДОР У БЕРЛІНІ.

БАРСЕЛЬОНА, 18. 8. ПАТ. Катальонського археольоґа, відомого з наукових розшуків у південній Німеччині, заіменовано еспанським амбасадором Еспанії в Берліні. Німецький уряд ще не висловив своєї згоди.

Вислід канадійських виборів.

ОТТАВА, 18. 8. ПАТ. У виборах партія національної єдности здобула 75 мандатів, ліберали — 15. Всі члени уряду за винятком одного перепали. Новим прем'єром буде консерватист Дюплесіс.

Катастрофальний неурожай у Злуч. Державах.

ВАШИНҐТОН, 18. 8. ПАТ. Урядові звіти стверджують, що з огляду на неурожай у північних та середньо-західних стейтах уряд мусітиме допомогти 2-ом міліонам селян.

Грубий нетакт французького міністра закордонних справ.

ПАРИЖ, 18. 8. ПАТ. На спортовому святі у Ліль мін. Дельбос сказав у промові м. ін.: „...Де німецькі й австрійські атлети? Де сотки тисяч мужчин і жінок, оплескуючих наші пурпурові прапори? **Та прийде день, коли нарід Німеччини й Австрії зуміє відзискати свою свободу....**“ Опісля, роблячи алюзію до невдатних робітничих спортових змагань у Барсельоні, мін. Дельбос сказав: „Зясовую собі мою відповідальність і важу свої слова. **Як француз і член республиканського уряду висловлюю побажання, щоб за Піренеями затріюмфував небавом уряд заприязненого народу**“.

Французька права преса завзято атакує червоного міністра за цей нечуваний у міжнародніх взаєминах скандал. В офіційному комунікаті цих фраз не було і мін. Дельбос тепер їх випирається.

Як довго ще триватиме талєрґофський обман?

Львів, 18. серпня 1936.

Від кількох літ ми є свідками чудернацького явища: як то галицькі москвофіли проголосили трагедію табору інтернованих у Талєрґофі своєю російською національною справою, створили окремий культ талєрґофських „мучеників за ідею“ та використовують вічно Талєрґоф для пропаґанди російщини і православія. Йдучи за прикладом російської історіографії, яка пристосовувала себе до вимог московської великодержавницької експансії та практичної московської політики і через те безпардонно анектувала у користь Росії всю першу частину історії України, ввесь її княжий період, — наші доморослі москвофіли й собі стосують подібну методу: просто анектують для себе одну сторінку історії галицько-українського народу, у найбільш нахабний спосіб фальшують історичну правду і після такої „коректури“, надавши історичній події зовсім інший зміст, проголошують її „своєю“ власністю. Тимчасом їх власністю можна признати тільки той обман, якого вони на зимно, з премедитацією, для своїх політичних цілей допускаються: правда про Талєрґоф не має нічого спільного з „мучеництвом русских“ та ще й за „ідею“ та нічого спільного з тими клеветницькими легендами, які москвофіли творять про ролю українців, ніби спільників австрійського уряду в акції переслідування москвофілів у воєнних роках.

Історія Талєрґофу давно вже перестала бути недослідженим предметом, особливо від часу появи обємистої публікації д-ра Василя Маковського („Талєрґоф“, Львів, 1934, наклад автора, 8°, 260 стор.). Автор тієї книжки, сам талєрґофець, наводить таку силу джерельного матеріялу, автентичних документів, статистики і т. д., що правди, яку він представляє, ніхто не всилі заперечити. Ця правда виглядає так, що ті самі місцеві австрійські державно-адміністраційні чинники, здебільша ендеки-русофіли, які до самого вибуху війни активно підтримували в Галичині москвофільство, після перших воєнних невдач, яких причину ледаща військова верхівка пояснювала „зрадою“, повели масові арештування серед населення, серед **українського** населення, арештуючи і знущаючись над найневиннішими людьми та охоронюючи саме активних москвофілів: не українці, а саме москвофіли були здебільша заздалегідь упереджені про плян арештів, і не проти москвофілів, а проти свідомих українців зверталася

аліст ріжних Загурських. Тим більше мадярська солдатеска у своїх безглуздих звірствах у Галичині не орієнтувалась, де москвофіли і де вороги Московщини, українці, та бушувала серед мас невинного населення.

Москвофіли усе це чудово знають. Але їм треба предмету культу, їм треба виказатись, що вони мають тут, на цій землі, якусь 'столічну традицію. А не маючи своєї — забірають у нас, використовуючи наше легковаження власного минулого і власних цінностей.

Нічим іншим, як інерцією, і байдужністю українців та легковажним трактуванням поважних справ можна назвати той скандал, який твориться довкола нахабної експльоатації талергофської історії москвофільськими політичними гешефтярами. 31. жовтня 1928 перевели вони з великим шумом у Львові перший „краєвий зїзд талергофців", — 31. травня 1934 вони повторили ту саму імпрезу. Обидва рази було на тих зїздах чайменше — 6. талергофських вязнів: це було звичайне збіговище москвофілів, які використали тільки фірму Талергофу для перегляду своїх сил, демонструючи проти українців. Зрештою, до своїх звеличників зарахували вони тоді просто всіх тих, які зголосились на зїзд, щоб скористати з залізничої знижки, що її поспішилася дати та сама дирекція залізниць, що відмовляла потягів на свято УМХ. Маємо достовірні інформації, що самі ініціятори тих імпрез були приємно заскочені байдужністю, з якою поставились до них — колишні талергофці-українці! І розраховуючи далі на ту байдужність, на ту немов мовчазну згоду зловживати іменем Талергофу, москвофіли далі те імя використовують. Ось в останньому числі „Русского Голосу" з 16. ц. м. маємо аж дві відозви у справі талергофських свят. Перша з них каже про „третє всенародное православное торжество памяти талергофцев", яке має відбутись 30. ц. м. у с. Чорнім горлицького пов.. Те „торжество" получене з „днем русской культури", на якому буде м. і. відчит про св. Володимира, як „основоположника русской культури"(!!), а після свята відбудеться зїзд православних духовників з Лемківщини. В той спосіб одурманюється лемків: св. Володимир і російська культура!! Друга відозва походить від москвофільського талергофського комітету у Перемишлі: заанектувавши для себе 44-ох вязнів, вбитих по-звірськи у Перемишлі мадярською солдатескою, той комітет накликує тепер до масових збірок на намогильний памятник та заповідає одночасно, що в Перемишлі відбудеться всекраєвий талергофський зїзд.

Гадаємо, що останній час, щоб цій маскараді покласти кінець. Зробити цей кінець мають обовязок передусім **самі талергофці-українці.** Д-р В. Маковський наводить у згаданій своїй книжці 267 свідомих українців, що перебували у Талергофі. Серед них велика частина інтелігентів, є й поважні та загально відомі наші діячі. Більшість їх ще живе й бере більш або менш активну участь у зорганізованому національному русі. Вони повинні 1) **зорганізувати власний зїзд талергофців,** що його активно підтримає і в характері гостя візьме у ньому участь все українське громадянство, 2) **видати відозву** з найбільш авторитетним прилюдним зясуванням обману, що його допускаються москвофіли для своїх вузько-політичних цілей, 3) **зявлятися на москвофільських талергофських зїздах** і там, з титулу своєї приналежности до гурту колишніх талергофських вязнів, **протестувати проти московсько-політичного характеру імпрези,** евентуально силою своєї присутности захоплювати москвофільські талергофські імпрези у свої руки. Останній час, щоби москвофільський талергофський обман, вибити москвофілам з рук загарбаний атут Талергофу і відібрати охоту користовуватись ним на будуче.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКИХ І МОСКВОФІЛЬСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

„Подкарпатске Гляси", півофіційний орган на Підкарпатській Руси постійно веде кампанію проти українців. Тепер „П. Г." накинулися теж і на москвофілів у звязку зі статтею в „Українськім Слові" п. н. „Люксусова шкільна політика" зі закидом, що „в боротьбі проти чехів" оба напрямки (себто українці і москвофіли — прим. Ред.) зійшлися і взаїмно себе доповнюють. У звязку з такими нападами „П. Г.", українські і москвофільські журналісти передали губернаторові Грабареві і віцепрезидентові д-рові Мезникові в інформативних цілях меморіял з протестом проти образливих писанин „Подкарпатских Глясів". Одночасно в меморіялі кажеться, що українські і москвофільські журналісти не кермуються у своїй праці почуттям ненависти проти чехів, лише своїми ідеями, справедливістю, державними, краєвими і народніми інтересами.

Нема двох думок, що така писанина півурядового органу не причинюється до консолідації культурних і національних відносин на Підкарпатській Руси та що вони шкідливі і для самої держави. Вкінці журналісти висловили надію, що губернатор буде непохитно боронити і здійснювати права українського народу, незалежно від натиску ворожих груп.

ВЕЛИЧАВИЙ БУДИНОК КРАЄВОГО УРЯДУ.

Дня 8. серпня ц. р. віцепрезидент д-р Мезник поінформував усіх ужгородських журналістів, що головні сходи в будинку краєвого уряду будуть замкнені для публики, щоб не нищити дорогих репрезентативних сходів з мармуровими стовпами. Для вигоди громадянства є вінда недалеко цих сходів, віддана до безплатного користування та отворені всі побічні сходи. При цій нагоді журналісти оглянули репрезентативне фоє і прегарну салю, призначену для послів на 36 місць. Віцепрез. д-р Мезник згадав, що кошти будови будинку краєвого уряду сягають 17 мілїонів чеських корон. Про політичні справи і про автономію віцепрезидент не хотів нічого сказати журналістам підкреслюючи, що ці справи належать до праського уряду.

Вісти з Закарпаття.

ГРАНИЦІ ЗАКАРПАТТЯ СЛІД ПОШИРИТИ НА ВСІ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В Ч. С. Р.

ПРАГА, 18. 8. ПАТ. Як повідомляє преса зі Закарпаття, тамошні українські народні організації предложать праському урядові збірний меморіял з проектом автономії для Закарпаття. Меморіял домагається м. ін., щоб до Закарпаття прилучити решту українських земель що належать до Ч. С. Р., себто 16 східно-словацьких повітів. Дальше закарпатські українці жадають підготовки виборів до автономного закарпатського сойму та введення української мови до шкільництва, адміністрації та судівництва Закарпаття і 16-ох східно-словацьких повітів.

ПРОТИ СКАСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В БЕРЕГОВІ.

Від довшого часу населення Севлюша веде боротьбу за оснування гімназії в Севлюші. По безчисленних заходах ріжних делегацій, міністерство освіти згодилося на оснування гімназії в Севлюші, якщо місто власним коштом збудує відповідний будинок для гімназії. Українське населення не має нічого проти того, щоб і в Севлюші була гімназія, але рішуче виступає проти перенесення теперішньої гімназії з Берегова до Севлюша. В цій справі українські і москвофільські організації вислали обширний меморіял през. Бенешеві, до ради міністрів, міністрові шкільництва, губернаторові Грабареві і т. д. У меморіялі підкреслено, що гімназію в Берегові слід вдержати з державних, національних і культурних причин. Найкращим доказом необхідности української гімназії в Берегові є факт, що цього року до І. кл. гімназії в Берегові зголосилося понад 100 учеників. Тому слід сподіватися, що компетентна влада залишить українську гімназію в Берегові.

ЗАКАРПАТСЬКІ ЧЕХИ ПРОТИ АВТОНОМІЇ.

Ще Підкарпатська Русь не дістала автономії, а вже чеські кола на Закарпатті роблять заходи, щоб взагалі не допустити до автономії або бодай обкроїти її. І так 55 чеських товариств і батьківських кружків вислали до уряду меморіял, щоб чеські школи на Підкарпатській Руси були підпорядковані безпосередньо міністерству шкільництва та не підлягали автономним органам. Ось так проти автономії Підкарпатської Руси ведуть тепер кампанію вже не праські централісти, але чехи, які живуть на Закарпатті домагаючись якоїсь спеціяльної автономії себто держави в державі.

МЕМОРІЯЛ РУСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Управи обох „Руських Національних Рад" відбули кілька спільних нарад та зладили меморіял до уряду у справі автономії. Ради домагаються: 1) компетенції для губернатора і приділення під його адміністраційну владу всіх земель, заселених українцями, 2) заведення української мови до шкіл, адміністрації, суду і т. д., 3) підготовлення і переведення виборів до сойму, 4) прилучення до автономної области Підкарпатської Руси таких округів: Собранці, Великі Капушани, Кр. Хлумець, Михайлівці, Требишів, Воронів, Гуменний, Межилабірці, Снина, Стропків, Гіралтівці, Пряшів, Бардіїв, Сабінів, Стара Любовня, Спішська Стара Весь.

Чого нам бракує?

Під таким заголовком знаходимо в останньому (16) числі двотижневика „Торговля і Промисл" цікаву статтю відомого промисловця Т. Глинського, що устійнює, які повинні бути взаємини між українською торговлею і промислом. Господарська практика стверджує, що промисл і торговля це два нерозлучні брати, бо один без другого не може істнувати. Промисл мусить мати через кого збувати свої вироби, а торговля не може обійтися без джерел закупу потрібних товарів.

Впровадження на ринок українських промислових виробів вимагає великого вкладу праці. Український загал, купці і покупці, нерадо позбуваються упередження до рідних виробів, все ще думаючи, що чужі товари кращі. Зате радо критикують вироби рідного промислу, дошукуючись в ньому тільки слабих сторін. Тимчасом треба тут трохи **господарського патріотизму і т. зв. доброзичливости.**

„У відношенні до рідного промислу — читаємо — повинні українських купців обовязувати такі засади: Критикуй, але зичливо, щоб даний промисловець мав змогу усунути браки, про які він часом може навіть не знає. Друга засада: Коли тебе добре обслужать, розкажи про те іншим, а коли зле, то скажи це отверто і скажи зараз (а не по кількох місяцях, або ще пізніше) тому, хто тебе зле обслужив".

Дальше читаємо: „Не можна також зачислити до доброзичливости, коли на бажання гостя і то українця, дати йому напр. цикорію чи муштарду, купець стягає з полиці з власної спонуки чужий товар, не почуваючися до найменшого обовязку звоферувати в першій мірі рідний промисл. Поминаючи вже, що таке поведення кидає погане світло на даного купця як громадянина, воно робить рівночасно велику кривду нашому виробництву. Бо тоді, коли завдяки ревности українського купця чужі вироби розходяться, наші вироби місяцями залежуються і псуються. А коли часом знайдеться настирливий гість і конче хоче мати рідний виріб, тоді йому дістанеться як на глум саме цей зіпсутий товар. І поки справа вияснится (або і взагалі не вясниться) вироби нашого промисловця тратять свою добру славу й їх дальше розповсюджування натрапляє на ще більші перепони.

„Та на цьому ще не кінець. Серед частини нашого купецтва можна зустрінути ще ріжні інші обяви, які зовсім не свідчать про добрі нахили у відношенні до рідного виробництва. Зустрічаємо таке, як невиставлювання рідних виробів у вікнах крамниці, переховування їх у темному кутику, або просто обманювання українських покупців таким способом, що чужі вироби, поміщені в ембаляжах (опакуваннях) українських фабричних фірм. Це останнє, чого до речі не можна навіть погодити з загально принятою купецькою етикою, має викликати у клієнта-українця враження, що купує свій рідний виріб..."

Інший знову купець ставить надмірні претенсії до українських промисловців, все з них невдоволений і заедно грозить у своїх листах „зірву з вами всякі зносини". Не хоче знати цього, що рідний промисл, якщо має успішно розвиватися, може спертися тільки на рідній торговлі та що національним обовязком кожного українського купця допомогти цьому промисловi до здобуття ринку. Це наказує нам не лише національна амбіція, а й той **господарський патріотизм,** що виявляється не в [illegible] фразах, але у вчинках, що мають на меті розбудову нашого економічного організму.

—о—

ПОВСТАННЯ В МЕКСИКУ.

МЕКСИК, 18. 8. ПАТ. У битві під Сан Луіс де ля Паз (пров. Гунахуато) федеральні війська убили 10-ох повстанців.

НАЦІОНАЛЬНА АДВОКАТУРА.

(Проблеми й перспективи).

(Докінчення).

Коли мова про українську адвокатуру, передовсім східно-галицьку, бо вона мала найскорше змогу проявити себе, як національно-суспільна функція, то сеніор українських адвокатів, СУА. д-р Кость Левицький стверджує в своїй статті „Про завдання сучасного адвоката" (рік III, ч. 2 „Ж. і П."), що наш нарід (розуміється у Східній Галичині) втратив колись справу сервітутів, лісів і пасовиськ, бо в критичному часі ц. є 1848 р. не мав ще своїх адвокатів. Не було їх теж ще в роках 1870—80. Тоді боронили нашу молодь, переслідувану за соціялістичні і національні переконання, як в процесі Ольги Грабар і тов. адвокати чужонаціональні, поляки й жиди, що не могли належно розуміти душі підсудних, їх змагань і ідеалів. Коли ж з кінцем XIX. ст. національний провід і оборону прав нашого народу в Сх. Галичині обняли адвокати, розвинулися широко великі політичні акції, як н. пр. з нагоди рільних страйків, акції за загальним виборчим правом, виборів до парляменту і сойму, нових економічних рухів, університетської справи і т. д., аж до створення незалежної української держави. Нічого й говорити про ролю української адвокатури в цьому напрямі над Дніпром і на Підкарпатті.

Розуміється, не стоїмо на становищі, яке хотіло би закріпити провід у політичному, господарському, культурному і т. д. життю нації за адвокатським станом. Це зовсім зайве. Відповідно до поодиноких фаз в розвою новочасних націй провід цей мали і в нас по черзі ріжні стани, чи їх інтелігентські еманації. Сперше духовенство, потім вчителі, далі адвокати, тепер подекуди економісти. Але ми говоримо про *функціональне значіння адвокатури* як про щось органічне й тревале, що істнує незалежно від хвилевих змін у кожній новочасній, демократичній суспільности нації.

Станова орґанізація української національної адвокатури „Союз Українських Адвокатів" від початку свого істнування прегарно розумів значіння функції національної адвокатури в національно-суспільному життті, коли відповідно до своєї програми зєдинив в рядах своїх членів майже всю українську національну адвокатуру в Польщі, без ріжниці політичних переконань і партійної приналежности, під знаменем боротьби за право нації. СУА старався ввесь час від свого заснування впродовж 13-ти літ витворити оцю демократичну еліту, тип адвоката з високою етикою й високим знанням, незалежного і обєктивного в оцінюванні громадянських справ, відважного й ідейного борця не тільки за право одиниці, але передовсім за право нації.СУА став оправжнім суперарбітром у многих справах громадянського значіння, почнаючи від справ своїх членів.

Союз Українських Адвокатів добре розуміє свою функціональність. Черга за загалом нації.

Глибоко відчув і оцінив функціональність української адвокатури митрополит Андрій Шептицький в свому привітному письмі з нагоди Ювілею СУА, коли сказав: „Історія української палестри тісно звязана з історією цілого нашого народу, бо українські адвокати від самого початку нашого політичного життя грали провідну ролю в політиці. Великі їх заслуги в тій ділянці, але не найбільші, бо безумовно більше заслуг і невтомної праці та жертв зложили українські адвокати в розвою і спільного економічного життя цілого народу і тяжкої боротьби за економічну долю громадян. Український адвокат був не лише правним дорадником в повнім того слова значінні, але і приятелем нас усіх. Найважнішу ролю відограла українська палестра на тернистому шляху політичних процесів. В усіх інших напрямах винно українське громадянство українській адвокатурі високу пошану і щиру вдячність; за оборону в політичних процесах винно їй ціле громадянство вдячність, якої не можна висловити без зворушуючих і повних слів висказів болючого і зраненого патріотизму."

Істнування новочасної адвокатури, залежне від істнування і розвою демократії. Не треба пригадувати, що диктатури нових часів, почнаючи від Наполеона I. та кінчаючи на сучасних диктатурах, ворожі адвокатурі. Якраз у часах, як пробуджувалась і закріплювалась демократія у боротьбі з самодержавницькими і диктаторськими замахами, приходила до повного слова адвокатура, як речник прав людини і громадянина, видвигнених французькою революцією, прав нації і працюючої людини, як колективів, що їх видвигнули останні десятиліття.

Це все має своє особливе значіння для української нації і адвокатури в сучасну хвилину. Розглядаючи внутрішньо-правне положення української нації в усіх його деталях, м. і. брак не почуття національного загалу в области приватного і публичного права і т. д., мусимо дійти до висновку, що для ширення правних ідей серед українського національного загалу ще дуже велике, незоране поле що в цьому напрямі передовсім українська національна адвокатура має і матиме ще свому національному громадянству багато дечого сказати. Не наше завдання дати тут аналізу шляхів, котрими піде політичний розвій української нації в найближчому майбутньому. Чи українську націю буде вести тоталістична, чи чиста демократична ідея чи якась посередня, це предмет окремих соціольоґічних чи політичних розважувань.

Д-р Роман Домбчевський.

Нова книжка про траґедію
українського населення під большевиками.

Одною з найновіших книжок, що появилися на англійському ринку про жахливі відносини в Совітах та про страшну траґедію, яку переходила Україна в роках 1932—34, це книжка „Людське життя в Росії", якої автором є пок. д-р Е. Аммендe: Human Life in Russia, by Dr. Ewald Ammende, Introduction by The Rt. Hon. Lord Dickinson, London (1936), George Allen and Unwin Ltd.

Передмову до цієї інтересної книжки написав льорд Дікінсон, один з членів управи Англьо-Українського Комітету в Льондоні.

Ціла книжка — це докладний й документально представлений опис безчисленних насильств, яких допустилася большевицька влада головно над рільничим населенням, комуністичні експерименти, що спричинили міліонові жертви в населенні краю. Це одно з найсильніших обвинувачень большевицького режіму, яке появилося в англійській мові, здемаскування (на підставі документів та зізнань очевидців) брехонь, якими большевики засипують світ про свій „рай".

Велика частина книжки присвячена українським справам. Автор живими красками малює боротьбу українського населення з большевиками і московською владою і ті великі жертви, які приходиться їм терпіти. Текст переплітаний фотографічними знимками, головно з України, які представляють страхіття голоду з років

В. фон КУРОВСКИ.

Вечорова сукня.

— Добрий вечір, мамочко! — голос Ірми звучав матово. Пані Брендорф поглянула зажурена на личко своєї донечки.

— Тебе довго не було, донечко. Ти мабуть дуже втомлена.

Дівчина стиснула кріпко руку матері.

— Я довше цього не видержу! — сказала важко зітхнувши. — Ходити від одного бюра до другого і всюди запізно і всюди одна й така сама відповідь!...

Очі пані Брендорф заплили сльозами.

— Тільки не трать, донечко надії. Ще щось знайдеш собі. Інші є в ще гіршому положенні від нас. Дякуймо щоденно Богові, що я маю ще хоч малу вдовину пенсію. Але... я забула це тобі сказати, тебе жде сьогодні ще одна дорога. Тітка Матильда була в нас. Просила, щоби ти прийшла до неї. Можеш навіть заночувати. Графиня знову виїхала.

— Чудесно! Підеш зі мною, мамочко?

— Ні, дитинко, я маю роботу. Йди сама і бався добре!

Тета Матильда заряджувала від кількох літ домом відомої з багацтва ґрафині Тальгайм і запрошувала дуже часто в часі неприсутности ґрафині свою сестрінку в гості.

Ірма тішилася цею гостиною, як маленька дівчинка. В сальоні був величавий радієвий апарат і фортепіян, що на ньому Ірма вигравала ріжні мельодії. Любила теж вилігуватися цілими годинами на шовкових подушках і мріяти про щастя, багацтво й кохання. Сьогодні, коли вернулася домів така розбита й знеохочена, запрошення тітки було ще приємніше.

Скорою ходою минала вулиці за вулицями. Раптом повисла очима на виставовім вікні великого, ясно освіченого жіночого магазину моди. Між дзеркальними стінами висів прегарний модель вечорової сукні. Чудо з білого шифону, перел і квітів.

Ірма притулила личко до холодної тафлі вікна. Невимовна туга схопила за серце. Її очі палали й не могли відвернутися від вистави, що була для неї символом багацтва, радости і блискучого життя.

Хто одягне цю сукню? Мабуть якась зманірована дівчина, що одягне її один раз і відкине без жалю... або якась старша, пережита жінка, що хоче вдавати ще молоду.

Рішучим рухом відвернулася від вистави й побігла.

Тета Матильда була дуже зворушена.

— Уяви собі, моя кохана, що я перед хвилиною довідалася про наглу недугу моєї товаришки Єлисавети. Мушу йти негайно до неї. Ти можеш, очевидно, залишитися тут, якщо не будеш почуватися самітною. А тут маю для тебе малу несподіванку — засміялась стара тета. Ось дещо грошей, купи собі завтра нову суконку.

— Теточко, яка ти добра! — обіймала теплими руками стару тету. — А коли вернешся?

— Мабуть аж уранці. Ось маєш ще другий ключ від брами. Позамикаєш добре двері, якщо захочеш скоріше піти домів. До побачення, серденько!

Ірма залишилася сама. Поласувала трохи ріжних ласощів, що їх приладила тета і залучила радіо. Поплили ніжні, сентиментальні звуки танґа. Дівчина примкнула очі. Ох, як радо вона затанцювалаб тепер. Перед очима побачила знову білу вечорову сукню. Як виглядалаб вона в ній? Ще ніколи такої не мала! Музика розстроїла її. Вилучила радіо і почала прохід по всіх кімнатах. В одягальні графині манила її величезна шафа з одягами. Завагалась...

А по хвилині оглядала себе в розкішнім футрі перед великим дзеркалом. А коли вийшла би так одягнена на вулицю? Знайшла гарний капелюшок і торбинку та вийшла в дорогім футрі з дому.

Ноги, самі понесли її до фірми, де пишалася на виставі біла сукня.

— Я хотілаб спробувати сукню з вистави. Прошу прислати мені її за годину до проби. Я є графинею Тальгайм, а моя адреса: Кайзерпляц ч. 2. Кивнувши на прощання легко голівкою, вийшла Ірма зі склепу.

В будуарі ґрафині світилися всі жарівки. З биттям серця стояла Ірма в дорогій сукні перед дзеркалом. Мистецькі закладки понашивані перлами обіймали її гнучку постать, а пастелева орхідея із казки, прикрашувала румяне личко Ірми. Кравчині з магазину, узброєні в голки та нитки, клячали перед нею і укладали сукню.

Один, єдиний раз могти вийти в тій сукні! Ірма не хотіла її купувати, тільки випозичити собі на цей один вечір. Завтра відішле її знову. Звернулася до найближчої кравчині:

— Ґрафа нема ще в дома, а я хочу знати його оцінку. Залишіть сукню в мене. Завтра я дам телефонічну відповідь.

Кравчині вийшли, глибоко кланяючись пані „ґрафині".

В готелі „Меджестік" відбувалося святочне відкриття нового бару. З авт висідали багато одягнені пані, а їхні ясні, блискучі сукні відбивались

1932—34 (книжка писана в р. 1935), вулиці Хар-
кова з трупами селян, що згинули з голоду, ма-
сові гроби поза містом, словом — вся трагедія
большевицької диктатури на Україні.

Майже цілий III-тий розділ („Боротьба на-
ціональностей") присвячений українським спра-
вам. Докладно представлений конфлікт україн-
ського большевика Скрипника з Москвою і
його трагічний кінець. Москва рішила врятува-
ти большевизм коштом життя міліонів україн-
ського населення. Цілковита зміна положення
показалася аж тоді, коли почали переводити
колективізацію рільництва, яка відразу потягла
за собою всі ті фатальні наслідки. Ті наслідки
особливо важко далися відчути в першу міру
на Україні, країні чисто хліборобській. Укра-
їнське сільське господарство зруйновано, а у-
країнських селян піддано під страшний утиск,
тільки для того, щоб у Великій Росії вдержати
комуністичний лад. Коли положення ставало
чимраз більше безвихідним і населення почало
масово гинути з голоду, наступила неминуча
подія: навіть Скрипник і українські комуністи
запротестували.. Треба було дійсно страшного
гнету і розчарування, щоб і українські боль-
шевики покинули Москву.

14. грудня 1923 р. центральний комітет
комуністичної партії і рада народніх комісарів
в Москві проголосили резолюцію, щоб усунути
„буржуазно-націоналістичні" елементи з партії
та із совітських організацій. Зажадали офіціяль-
но від центрального комітету української кому-
ністичної партії та від ради українських на-
родніх комісарів, щоб вони перевели на Укра-
їні чистку персоналу комуністичних організацій
та щоб вистерігалися намагань українізації.
Як видно з пізнішої заяви Постишева, резолю-
ція з 14. грудня була вихідною точкою 10-
місячної кампанії, започаткованої Москвою на
Україні — не тільки для того, щоб загарбати
для себе жнива, але й щоб знищити тамошній
націоналізм. Зрозуміле, що Скрипник і його то-
вариші не могли піддатися такому ударові. У-
країнські делегати в Москві запротестували
проти резолюції і за те їх арештовано в дра-
матичний спосіб підчас прилюдної сесії цен-
трального комітету комуністичної партії.

Події посипалися тепер швидко. Дотепер у-
країнський уряд (рада народніх комісарів У-
країнської Совітської Республики) мав ще сяку-
таку автономію в рямках Совітського Союзу.
Тепер його зовсім підпорядковано московсько-
му проконсулеві, москалеві Постишеву. Він
негайно виїхав до Харкова, щоб почати війну
на місці. Характеристичне, що Москва не могла
вжити до цього завдання українця, але мусіла
винайти Постишева, російського комуніста, від-
даного з душею Сталінові, який вже раз був
врятував (для Москви) частину совітської те-
риторії на Далекому Сході від японської ін-
вазії.

Далі йде опис протинаціональної нагінки
Постишева на Україні, знищення Всеукраїн-
ської Академії Наук, масові арешти і присуди
всіх, хто тільки попав у підозріння в україн-
ському націоналізмі. Винищивши провідників,
які ще були залишились, Постишев взявся ни-
щити селянську масу. Боротьба з селянством
досягла тепер своєї найвищої точки. Указ про
реквізицію збіжа викликав спонтанічний про-
тест не тільки з боку продуцентів, але й всього
населення. Всяку спробу голодних селян зі-
брати з поля збіже та заховати бодай частину
за свій прожиток, всяку спробу спротиву укра-
їнських націоналістів зломано силою: Пости-
шев, політвідділи, стан облоги перемогли.

Почалася найбільша трагедія України, її
тернистий шлях на Голготу голоду. Автор пе-
реповідає далі історію нищення всього, що
тільки пахло українським сепаратизмом. Пово-
ли відбирав Постишев одно автономічне право
за другим, централізуючи все в Москві. По
„сцентралізуванні сільського господарства" пі-
шло „централізування судівництва". Україна
втратила й ті останки автономного судівниц-
тва, які ще були оціліли.

Голод зломив, здавалося, силу нації, все за-
мовкло. Але ця вимушена мовчанка не означала
кінця націоналістичного руху на Україні, не бу-
ла вона також доказом, що знищено бажання
національної окремішности.

Розділ VI-ий, „Свідоцтва пана Еріо", вияс-
нює докладно, як „інформувався" французький
міністер підчас своєї славної поїздки по Сові-
тах. Організація тієї поїздки була одним з най-
більш рафінованих ошуканств большевицьких
аранжерів. Як міг п. Еріо говорити, що він „на
власні очі докладно переконався про вдоволя-
юче положення на Україні", коли „відвідини п.
Еріо тревали від 26. серпня до 9. вересня 1933 р.
Більше ніж половину цих двох тижнів перебув
він в Москві. В полудневій часті Совітів (себ-
то на Україні, Донщині і т. д.) перебув він не
більше пяти днів, з того всього два дні посвя-
тив для Києва і Одеси, або точніше сказавши,
дванацять годин на Одесу з околицею і двана-
цять на Київ. Половина того часу припала на
офіціяльні приняття і бенкети, а друга полови-
на на інспекції, дуже докладно наперед підгото-
вані совітською владою. Ці інспекції відбулися
ся в приявї широкого французького товари-
ства і високих совітських урядовців. І це діялося
ся тоді, коли диктатор Постишев винищував
навіть сліди української культурної індивідуаль-
ности, кілька днів після того, як приятель Лені-
на і співбудівничий совітської держави, україн-
ський комуніст Скрипник відібрав собі життя,
коли навіть українські большевики протестува-
ли проти виголоджування на смерть своїх зем-
ляків, коли всього кілька миль від Києва насе-
лення масово гинуло з голоду.

Описи голоду, терпіння населення, змальо-
вані так яскраво, що перечитавши книжку, тре-
ба дивуватися, як хтось може бажати в себе
большевицького правління.

(Укбюро Льондон).

—o—

Журналісти за наклепи до Берези Картуської.

ВАРШАВА, П. А. Т. Прем. ген. Славой-Складковський склав таку заяву:

„В моїй першій соймовій промові нового премієра я отворив рамена до преси. Я сподівався взаїмної доброї волі, сподівався критики потягнень уряду, яка допоможе знайти вихід з багатьох тяжких положень. Перший місяць було добре, відомо, медовий місяць. Преса, загалом без ріжниці політичної закраски, критикувала почини уряду доволі обективно.

Одначе вже в половині червня почали появлятися брехні і наклепи з метою зогидити уряд та його працю і заплямити політичну атмосферу у Польщі. Частина громадянства виявила не меншу легковірність ніж цинізм харцизників друкованого слова. Чесна преса, без ріжниці політичних переконань втратила на своїй актуальности в очах багатьох безкритичних читачів, бо не хотіла і не могла видержати суперництва наклепників, які використовують на свій спосіб „свободу слова".

Признаю, що необхідність видумувати брехні є підбадьорливим доказом, що дійсна праця уряду не є така зла. Клясичним прикладом намагань, щоб обріхати дійсність, є відношення деяких органів преси до відважного нищення зловживань урядом. Болото, яке здирає уряд з поодиноких викритих зловживань, намагаються деякі журналісти розмазати на ціле життя Польщі, пишучи: „Ось в якій атмосфері живемо". Геть з таким ставленням справи. Якби ціла атмосфера нашого життя була затроєна, ніхто не згіршувався би зловживаннями. Уряд, який мав би зловживання на своїй совісти, не осмілився би нищити їх між суспільністю. Уряд відважно, відкрито перед цілою опінією і безоглядно, чистими руками викорінює зловживання, щоб оздоровити атмосферу життя Польщі. Поборюючи немилосердно всі зловживання, без огляду на їх походження та особи, які осмілюються їх допускатись, не можу потурати нечесности друкованого слова. Залишаючи надалі повну свободу критики уряду і політичного життя, беруся нищити брехню, обмову і наклепи як зброї у політичному житті. Будемо мати такий рівень приходної і політичної моралі, який самі створимо. Взиваю до помочі цілу чесну пресу без ріжниці політичних таборів і суспільну опінію. Буду боротись за добре імя публичного життя у Польщі і чистоту чесної атмосфери праці уряду. **Не обмежусь до конфіскат. Остерігаю, що якщо не поможуть інші засоби, буду висилати до Берези Картуської** за статті і нотатки з наклепами.

— **Славой Складковський**, премієр ради міністрів і міністер внутрішніх справ.

від чорних мужеських смокінгів. Прислуга скла-
далася з екзотичних малайців і негрів. Цікаві
товпилися довкруги й намагались бодай оком
кинути до середини.

В глибокім поклоні вігнувся директор готелю перед одягненою в білу сукню, молодою дамою:

— Мені невимовно прикро, але всі столики вже заняті.

Стрункий мужчина з моноклем підступив до Ірми:

— Високоповажана пані, дозвольте відступити вам місце при моїм столику.

Дівчина приняла з вдячністю запрошення.

Вкінці сиділа Ірма в блискучій салі прикрашеній гірляндами квітів і пестрими лямпіонами. Вона пила шампанське, сміялася і жартувала з своїми новими знайомими. Її дівочі мрії сповнились.

Дирекція готелю призначила ріжні нагороди: за найкращу причіску, за найкраще танго і вкінці за найкращу вечорову сукню. Цю нагороду признали Ірмі. Коли її запитали, де вона замовила свою сукню, Ірма подала без надуми адресу магазину моди Краніха, де вона справді її „випозичила". Але вже в найближчім менті зрозуміла, що стрілила помилку і сама на себе озлобилась. Події плили тепер одна за другою. Елегантний мужчина, що запрезентував її перед жюрі, попросив її до найближчого танцю.

— Чи не завважали ви, панно Ірмо, що в тім менті зробили репортери вашу знимку?

Завтра появиться в часописах знимка найелегантнішої жінки в місті. Подивлятимуть вас тисячі! Прегарна, чудесна реклямa для дому моди Краніха.

Дівчина збентежилася. Її личко зблідло, як стіна. Вона пристанула в танці. Хвіст сукні злетів із лівої руки на землю. Ноги найближчої пари тільки ждали на це. В одній секунді відлетіли три ряди перел від сукні і покотились по паркеті. Цього було вже забагато. Ірма скрикнула голосно і схопивши потолочений хвіст сукні, вибігла зі салі. За нею побіг її партнер. В сусідній кімнаті сіла вона важко на кріслі. Жах і сором схопили за серце. Мужчина з моноклем узяв її за руку.

— Бійтеся Бога, що з вами сталось, панно Ірмо!

Дівчина голосно розплакалась:

— Сукня... сукня... не є моя... Вона ще незаплачена.

— Послухайте, дівчинко, — заговорив елегантний мужчина — розкажіть мені цілу правду. Як прийшли ви до цієї сукні?

Приязний тон мужчини звучав так утихомирююче, що Ірма відкрила перед незнайомим ціле своє серце. Коли вона скінчила історію своєї дівочої пригоди, мужчина з моноклем розсміявся і сказав:

— Я їду на другий тиждень за границю. Чи хочете поїхати зі мною як особиста секретарка? Можна вас завтра відвідати і познайомитись із вашою матірю?

Радісна надія заблисла в чорних очах дівчини:

— Алеж очевидно, мамочка буде дуже рада! Тільки... тільки, що буде зі сукнею?

— Ех, не ломіть собі над цим голови, дівчинко! А втім я забув вам представитись. Називають Віктор Краніх. Я є власником дому моди, де ви... випозичили вашу вечорову сукню!

Переклав Роман С-ка.

—o—

Жиди у внутрішній адміністрації СССР.

Перед кількома днями подали ми спис жидів, які є в диплёматичній службі СССР за кордоном. Нині подаємо спис жидів, які займають високі становища у внутрішній адміністраційній владі в СССР. І так **комісарем внутрішніх справ є Гершель Ягода (жид),** першим його заступником **Агранов-Зоренсон (жид),** другим його заступником Прокофієв (москаль).

Головна управа державної безпеки: нач. **Гай (жид),** Молчанов (москаль), **Слуцький (жид), Шапін (жид), Павкер (жид), Доброділький (жид), Бяльський (жид), Вулій (жид).**

Головна управа державної охорони: шеф **Полєнський (жид), Могильський (жид), Шнрвінд (жид), Геймш (лотиш).**

Головна управа концентраційних таборів: начальник **Берґман (жид),** його заступник **Фірін (жид),** начальник таборів: **Кочан (жид), Фінкельштайн (жид), Погребінський (жид), Серпуховський (жид), Сабо** (мадярський **жид), Золін (жид), Мезнер (жид), Бродський (жид), Адамсон** (лотиш).

Управа областей: Московська — нач. **Реденс (жид),** Ленінградська — нач. **Заковський (жид),** Західна Росія — нач. **Блать (жид),** Північна Росія — нач. **Ритковський (жид),** Курська — нач. Суворов (москаль), Озівсько-Чорноморська — нач. **Фрідберг (жид),** Саратівська — нач. **Піллер (жид),** Сталінград — нач. **Раппапорт (жид),** Оренбурська — нач. **Райський (жид),** область Верховинців — нач. **Абрапольський (жид),** Північний Кавказ — нач. **Файвилович (жид),** Свердловська — нач. **Шкляр (жид),** Західна Сибір — нач. **Гагель (жид),** Східна Сибір — нач. **Боцький (жид),** Далекий Схід — нач. **Дерібас (жид), Україна — Балицький (поляк),** Закавказька область — нач. **Гогізе** (грузин) Башкірська область — нач. **Лелікман (жид).**

Тепер можна зрозуміти, чому так безпощадно Г. П. У. винищує на Соловках і в північній Сибірі політичних засланців, а на Україні пляновим голодом винищено міліони українського населення. І це називається диктатура компартії! Що на це скажуть наші доморослі комуністи?

Що може ненависть до людей і орґанізацій...

1. ЕТИКА „ЖІНКИ“.

У ч. 13—14 за липень 1936 читаємо такий допис з Бродів:

„...Свято закаламутив прикрий інцидент, який спровокувала поява на трибуні пос. Кузьмовича. Коли він зачав говорити, посипались під його адресою оклики „ганьба“. Счинилось загальне замішання, яке одначе орґанізаторам свята вдалось опанувати. — Поза цим одним інцидентом свято було вповні успішне і дуже гарне. Пані Жолкірчуковій належить щире признання.“

Справді, варта би знати, хто такий писав ту гевільну замітку. „Поява пос. Кузьмовича спровокувала інцидент“: так окреслює орган одної з українських найповажніших краєвих орґанізацій бучу, яку счинили большевицькі провокатори! Про „свято селянки“ у Бродах писали всі часописи: „прикрим інцидентом“ була авантюра, яку викликав гурток місцевих б. сельробів підчас вдажи пос. Кузьмовича про Крути. Підчас тієї авантюри поранили українського адвоката, на другий день відбулись ревізії й арештування, про все це була в національній пресі широко мова. Але „Жінка“ знає одно: особу, діяча з ненависної політичної партії. І навіть в обличчі явної те нахабної комуністичної бучі орган „С. У.“ залишається собі вірним: про комуністів ані чичирк, зате „поява пос. Кузьмовича спровокувала інцидент...“

Чи це лицює так писати? Кому з цього користь?! Маємо враження, що й „С. У.“ ніякої з цього користи не має.

2. ЕТИКА „ГРОМАДСЬКОГО ГОЛОСУ“.

Дістаємо такого листа:

Тому, що „Громадський Голос“ не хоче спростувати своїх неправдивих інформацій про „Луги“ в Брідщині і не прийняв мого спростування, висланого через Великий Луг у Львові, прошу ласкаво помістити те спростування у „Ділі“:

Прошу спростувати на підставі § 19. прес. зак. неправдиві відомости, подані в „Гром. Голосі“ з дня 18. липня 1936. ч. 27. в рубриці „Що пишуть і говорять“.

Не є правдою, що один „Луг“ в брідськім повіті є опанований комуністами і під комуністичними кличами напав на святі Союза Українок на учасників свята. А правдою є, що з двацятькількох Лугів у Брідщині ні один Луг не є опанований комуністами і всі луговики є національно свідомі та поборюють комунізм.

Свято уладжував не Союз Українок, а філія „Просвіти“ в Бродах і на святі не Луги напали на учасників свята, а міські брідські голодранці-шумовиння та нечисленні наші хлопці-комуністи, які нічого спільного з Лугами не мають.

Правдою є, що луговики привернули порядок і дали забезпеку так, що свято докінчено спокійно.

Олександер Вислоцький,
б. посол, голова Повіт. „Луга“ в Бродах.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Комунізм значить „насилля“.

„Ню Йорк Джернал“ безупинно поміщує статті, писані комуністичними експертами, головно тими, що повернулися із Совітів. Тепер саме основно розписується в цій газеті б. комуніст, що вернувся із Совітів, Арне Стром, спеціяліст у годівлі домашньої птиці. Він родом з Данії, перебував у Канаді та Злучених Державах, поїхав у Совіти, там працював у колгоспах, опісля вернувся в рідний край і видав книжку про совітську Росію за часів голоду. Тепер поміщує в „Івнінг Джернал“ низку жахливих картин про голод у Совітах.

Крім тих статтей містить „Івн. Джернал“ ще свої замітки та статті про комунізм. В недавному виданні містить передовицю „Комунізм значить насилля“. У ній на прикладі Еспанії показує, чим є комунізм для культури й людства. Характеристичне в статті те, що там звертається увагу на пропаганду, яку ведуть для комуністів ріжні „помаранчеві“ професори, котрі не хочуть признати, що їх наука чи хоч би потурання комунізмові може привести переворот в Америці і довести до різні.

—o—

Умовини перемиря арабів у Палестині.

АММАН, 18. 8. ПАТ. Емір Трансйорданії Абдулаг висунув у переговорах з високим комісарем Палестини такі пропозиції: 1) звільнити вязнів з концентраційних таборів, 2) звільнити всіх політичних вязнів, 3) припинити іміґрацію жидів. Якщо В. Британія сповнить ці домагання Абдуллаг прирбіцяв, що араби стримають збройну акцію ще перед приїздом королівської комісії. Відповіди високого комісаря сподіються незабаром.

Европейські жиди дістають допомоги з Америки.

Американські жиди вислали до Европи більше гроша на допомогу німецьким жидам, ніж усі інші жиди в цілому світі. Такий звіт оголошує за минулий рік американсько-жидівський Джоїнт Дистрибюшен Каміті. Усього гроша вислано туди з Америки 300.000 долярів у 1935 році.

Допомогу орґанізував жидівський комітет із німецьких вигнанців. Гроші вживано на реґабілітацію, допомогу для еміґрантів, на фахову підготову і на економічну допомогу. Посилали теж гроші до Німеччини, щоб там допомогти жидам до нової професії, коли вони виїдуть заграницю. При допомозі американських грошей виїхали з Німеччини минулого року 16.000 жидів. За час від 1933 до 1935 дістали допомогу 65.144 німецьких жидів. Більшість із них виїхала до Палестини, Південної Америки і Південної Африки.

Тому, що в минулому році прогнано всіх жидівських дітей із прилюдних шкіл у Німеччині, американські жиди подбали, щоб усі ті діти, числом 44.000, пішли до жидівських приватних шкіл. Трудність ще була в тому, що закон не дозволяє закладати жидівські приватні школи там, де нема 20 дітей. Отже треба було діти збірати разом в одній місцевости і там закладати для них приватні школи.

З огляду на загальну нагінку на жидів у Німеччині, 45 відсотків усіх німецьких жидів діставали заграничну допомогу.

НОВИНКИ.

— **Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ПОДОЛИНСЬКИЙ виїхав і вернеться 1. вересня ц. р.** 2511 2-3

— **Черче—Живець.** Найдешевіше і найдогідніше лікування затяжних недуг: ґіхту, ревматизму, ішіясу, шлункових, ниркових, злої переміни матерії і жіночих — **в осінному сезоні,** що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 8—10

— **Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах,** прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 66-115

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 254-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Вписи розпочалися. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2445 9—15

— **Українські діти** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р“ — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 5—15

— **Вписи на лісовий виділ львівської політехніки.** Цього року урухомили лісовий виділ на львівській політехніці і вписи відбудуться на всі роки студій. Прохання треба складати: І-ий рік в днях 23 і 24 вересня, а дальші літа від 26. вересня до 3-го жовтня. Студенти першого року мусять складати вступний іспит з математики і природи Польщі. Точні інформації можна дістати в Секретаріяті львівської політехніки за оплатою 10 сот. (в почтових значках) і надісланням поштового значка на кошти пересилки.

— **Пересторога.** Повідомляють нас із Перемишля, що появився там підозрілий індивід, який подається за б. політ. вязня з дрогобицької тюрми, покликується на широкі знайомости і ...натягає при тім на добровільні датки легкодушних і мягкосердних людей. В розмові робить завжди таємничі натяки, випитується і цікавиться всім, зглобки оповідає про своїх знайомих з тюрми і Берези. Ходить у вишиваній сорочці, а на руці має витатуований тризуб, подається за Козачкевича. Походить мабуть з Устрік. З Перемишля щез у невідомім напрямі. Мабуть вирине він у найближчім часі в Ярославщині або Яворівщині. Перед цим типом повинно наше громадянство берегтися.

— **Закрили українську кооперативу.** Рівенське повітове староство закрило українську кооперативу в Межиріччі. За причину закриття подано брак сітки у вікні, сплювачки і т. п. Слід зазначити, що крамниця кооперативи міститься у власному домі і має першорядне уладження.

— **Перекладають богослужебні книги на українську мову.** В часі від 27. липня до 5. серпня ц. р. під проводом луцького епископа Полікарпа відбувалися засідання луцької комісії для перекладу богослужень на українську мову. В працях комісії на запрошення еп. Полікарпа брав участь голова кремянецької перекладової комісії, проф. Мих. Кобрин. Досі перекладено: 1) чин соборування хором, 2) чин похорону священика, 3) чин малого освячення води і 4) молебен перед початком шкільної науки.

— **Вбивство в кооперативі.** До кооперативної крамниці в селі Бабе пов. Луцьк увійшло двох незнаних мужчин і зажадали папіросів. Коли склепар Сава Денисюк відвернувся, щоби подати їм папіроси, один дав до нього кілька стрілів і Денисюк упав мертвий. Тікаючи, душогуби зранили ще Никифора Вавринчука, що стояв біля кооперативи.

— **Обікрали костел.** В Слоціні пов. Ряшів закралися до костела невідомі злочинці й закрали майже ціле церковне майно, як чаші, фело

ки і т. д. Шкоди є кільканацять тисяч зол. Поліція шукає злочинців.

— **Справа шкільних підручників.** У звязку з недалеким початком шкільного року з міродатних кол повідомляють, що затверджено перевсім підручники для нової IV. кл. Точний довсім підручники для нової IV. кл. Точний спис їх появиться на днях у Деннику Державних Законів. Підручники для всіх інших кляс остають незмінені.

— **Годинник на львівському ратуші.** 18-го ц. м., коли вказівки годинника на львівському ратуші показували точно пів до 1-ої, годинник вибив дванацяту. Годину пізніше — пів до другої — він повторив свою мельодію новими дванацяти ударами. Ті короткозорі громадяни, що під ратушем не могли задерти вверх голову, відріжнити вказівок і так мало виразних, могли спокійно піти на прохід, урадувані, що мають ще півтора години часу на зустріч чи на обід. Звичайно щойно восени, коли на ратуші злітаються ворони, вказівка зупиняється на довше. Але сьогодні у перший гарний погідний день після кільканацятиденних дощів, що могло попсуватись у механізмі найповажнішого мірила часу нашої преславної столиці? Може вартовий цієї башти виїхав на відпустку? може якийсь хлопчина виліз на вежу і пробує, який голос має ратушевий годинник? Або може попросту у вакаційній порі зовсім неважно, чи маємо годину 12-у чи пів до другої.

— **Пашпорт за 80 зол.** Від 21. серпня обовязують нові пашпортові приписи. Оплата за нормальний пашпорт виноситиме 80 зол. місячно. Пашпорти до держав, із якими Польща має компензаційні умови, будуть мабуть дешевші. Пільгові пашпорти скасують, будуть лише такі пільги, що за 80 зол. признаватимуть пашпорт на 2—3 місяці.

— **Посол Скрипник не хоче даром хліба їсти.** В дні 22. вересня відбудеться в рямках „Волинських таборів" свято української волинської пісні. Це свято організує посол Скрипник. Участь у святі візьме кілька хорів у „регіональних строях" і „відомий" хор із Городка під Рівним. Посол Скрипник не хоче, як бачимо, даром хліба їсти, і уладжує свято в 100% регіональне.

— **Памятка з давного минулого.** Один господар із Тростянця пов. Дубно виорав зразок дуже рідкої мальованої кераміки з неолітичної доби.

— **Наслідки громів.** В Погарі пов. Стрий грім ударив у будинки Вас. Бабича і спричинив пожежу. Того самого дня грім підпалив хату Василя Марковича. Від неї занялась і згоріла стайня Еви Іванків.

— **Палять жидівські доми.** Як повідомляє „Нова Доба", на Костопільщині якась невідома організація розпочала своєрідну боротьбу з жидами. В Костополі й Деражні згоріло кілька жидівських домів наслідком підпалу. В селі Берестовиці підпалено кілька жидівських садиб. У Диксині і Підлужнім згоріли теж жидівські доми. У Ставку теж підпалено, але згасло. В Головні вибито шиби в жидівському домі. В усіх містах і селах виставлено варти, в яких участь беруть жиди. Кажуть, що це наслідки ендецької агітації. Українці ставляться до цієї акції негативно.

— **Поліський ярмарок в Пинську** організує „Звйонзек Млодей Всі". В програму „ярмарку" входить м. ін. „поліські обжинки" з інсценізацією „весілля" на Поліссі, після чого мають виступити поліські „хори людове". Все те роблять поляки, без участи українців, перекручуючи й фальшуючи українське життя Полісся згідно зі своїми тенденціями. Польське Радіо має надати з цього фальсифікату спеціяльну авдицію.

— **Жінка вийшла за жінку.** Ковель має сензацію. На поліцію зголосилась Олександра Вишневська, і заявила, що її чоловік є жінкою. При вінчанні „він" предложив сфальшовані документи на Степана Вишневського, а на ділі є Оленою Вишневською. Виходить, що Олександра Вишневська знала, що її наречений не є мужчиною.

Вакаційний кооперативний курс.

Дня 15. ц. м. почався вже другий вакаційний курс РСУК для провідників і прихильників кооперативного руху в Ямнім, у одній з найкращих місцевостей гуцульських гір. Завданням його закріпити традицію всеукраїнського кооперативного руху, дати можність провідникам кооперативного руху глянути більш синтетично понад трудящий будень у майбутнє розвитку української кооперативної ідеї.

На відкриття цьогорічного курсу приїхав голова західно-українського кооперативного будівництва інж. Ю. Павликовський і виголосив інавгураційний виклад про кооперативне будівництво в часах української державности 1917—1920 рр. Бадьорою промовою відкрив праці курсу другий чоловий провідник зах. українського кооперативного руху дир. О. Луцький, аналізуючи кооперативну ідею та її мету в нинішних обставинах. Подав він теж декілька радісних, актуальних нових успіхів кооперативного будівництва, що й викликало піднесений настрій в учасників.

Крім згаданих викладатимуть на курсі ще такі прелегенти: провідник курсу д-р К. Коберський, дир. Скрентович, А. Жук, інж. А. Палій, д-р Віт. Левицький, д-р І. Витанович, дир. Хронoвят, дир. Швалюк, проф. Е. Жарський.

На відкритті курсу було приявних понад 100 осіб, в тому 56 зголошених постійних з усіх сторін краю й від усіх видів кооператив. Деякі вдруге приїхали на цю дружню зустріч кооператорів, доцінюючи користи і бадьорий настрій минулорічної. З гостей були доохолочні громадські діячі й кооперативні організатори, та українські громадяни, що перебувають на літньому відпочинку в Ямнім над Прутом.

Відкриття й курс відбувається в прекрасній „Маковиці", оселі Т-ва „Учит. Громада".

—o—

Пригадки перед збором тютюну.

Зближається час, коли плянтатори зачнуть збирати тютюн. Час це дуже важний, бо від виконаних в тому часі робіт, залежить вислід цілої управи. Навіть дуже гарний тютюн, зле зібраний і висушений, може бути не до вжитку. Тому слід пригадати, як властиво збирати тютюн та які робимо часто помилки при його зборі. Передусім не треба спізнятись з першими зборами. Листя, що виростає з самого долу (сподаки і надсподаки) звичайно дозріває досить вчасно і скоро жовтіє. Це буває звичайно в часі горячого і сухого літа. Не треба чекати, аж зачнуть вповні дозрівати і зжовкнуть до половини та щойно тоді збирати. Коли візьмемося за збирання пізно, дістанемо гірший матеріял і не вспіємо пізніше зібрати листя вище положеного,ціннішого. Також не забуваймо, що сподаки, листя дешевше, і звичайно ушкоджене та занечищене землею.

Наволікання і сушення тютюну не все оплатиться, тому треба його добре перебрати й вибрати тільки найкраще та найчистіше. Решту ліпше знищити як неужиток.

При управі тютюну на папіроси не треба збирати нараз багато листя, бо тоді дістанемо листя ріжного дозрівання і ціла група не зжовкне та не висушиться рівномірно. Тому краще робити малі збори зате частіші (навіть по 2—3 листки). Інакше є з тютюном тяжким, коли залишаємо невелику кількість листя. Він дозріває майже одночасно і збираючи його часто, у випадках коли є дещо густий, можемо понищити листя. У таких випадках треба робити збори настільки, наскільки відповідає містота сушарні.

В часі збору і наволікання треба все ділити листя на кращі і гірші, більш і менш доспілі. Також не треба містити всього листя на однім шнурі, бо ціла праця підчас сушення, жовтіння, поділу і переховування стає лекшою, якщо на кожному шнурі маємо однородний матеріял.

Якщо на час дозрівання листя припаде посуха, нижче положені листки починають вянути і жовтіти вже на пни. Тоді треба зараз таки збирати 2—3 листки найнижче положені. Зібравши їх, даємо змогу жити листкам на горі, бо тоді зменшується поверхня парування і залишені листки кріпшають та набирають відповідного змісту.

Колиж в часі посухи залишемо все листя і будемо очікувати дощу, можемо діждатися зіпсуття листків середних і підвершкових.

Коли даємо до сушарні шнури з листям, треба памятати, що листя, яке потребує більше часу на цілковите зжовтіння, повинні розвішувати у таких місцях, де є менший приплив горячого воздуху, щоб мало часу на цілковите зжовтіння.

Навпаки листя жовтаве або й цілком зжовтіле, треба містити зараз над рурами або й під самим дахом, недалеко горішнього вентилятора, бо там воно скоро висхне і не втратить краски.

Про сушення листя у сушарнях вогневих найдуть Читачі вказівки у статтях журналу „Огляд управи тютюну" з цього і минулого року; про це ми вже нераз писали.

Однак треба також памятати, що не кожний тютюн однаково жовтіє і висихає. Тому всі ці вказівки відносяться тільки до загального поступовання у праці. Докладніші напрямні мусить виробляти кожний плянтатор, пильно обсервуючи свій тютюн в часі сушення.

В літі погіднім і сухім тютюн висихає скорше і не потребує багато вентиляції. Можна тоді заощадити на опалі, примкнувши вентилятори. Навпаки у літі слотливім мусимо давати більше повітря, бо листя скоро темніє і запарюється.

Також багато залежить, як обходимось з листям в часі збору. Хто листя не укладає дбайливо, мне і складає на великі копички, або задовго держить на землі між рядами або й на сонці, цей не може рахувати на гарний і рівномірно закрашений сирівець. Кожне місце зімняте пізнати пізніше на сухім листку. Добрий знавець, коли уважно обсервує висушений сирівець, пізнає на нім цілу його історію, від початку до кінця. Також знає тоді, який плянтатор виплекав це листя, пильний чи недбалий.

Про все те повинен тямити кожний плянтатор, коли починає збирати тютюн, а його дбайливість і пильність вийде йому все тільки на добро.

Д-р Л. Казановський.

Большевицький літак над Естонією.

ТАЛЛІН, 18. 8. Естонська Телегр. Агенція. Передвчора вечором на естонській території причалив совітський літак. Коли до нього надійшов ест. поліцай, він відлетів, обстрілюючи ест. прикордонну сторожу.

— **Дивні скоки грому.** В селі Бочкові на чехословацько-румунській границі підчас бурі ударив грім у вежу гр.-кат. церкви. По громозводі грім зійшов до ріки Тиси і перескочивши на румунський бік, ударив у римо-католицький костел. Ні одна ні друга святиня не потерпіла шкоди. Припадок викликав серед населення по обох боках границі велике враження.

— **Краєва хроніка.** У Станиславові при вул. Бельведерській згоріла фабрика смарів на шкоду 3.000 зол. — У Стільську біля Миколаєва над Дністром хтось убив нічю Йонаса Діяманда та його жінку Хаю. Убитих облито нафтою і підпалено. — В Чижові пов. Золочів затроїлося на весіллі 15 осіб зіпсутим мясом, яке куплено в Поморянах. — У Ставчанах пов. Львів хтось стрілив крізь вікно до хати Івана Мерцала і тяжко ранив. Ранений помер у дорозі до шпиталю. — У Васильківцях пов. Копичинці невідомі напасники задусили в ночі Вікторію Зубрицьку задля грабунку. Вона мала більшу суму грошей. — У тартаку Шимона Ульма в Сморжі Долішньому пов. Стрий припинили рух з причини недостачі матеріялу. Роботу втратило 60 робітників. — У Стрийщині вилляла ріка Колодниця від Голобутова до Братківки і залила нижче положені поля. У Моршині виляла ріка Бережниця. — У Татарові втонув у Пруті студент варшавської політехніки Генрик Трояновський. — В Бережанах арештували директора Суспільної Убезпечальні Владислава Янковського і відставили до диспозиції слідчого судді. — В Коломиї відбувається розправа проти судових урядовців, що приймали

власну руку помічників до праці, відклеювали стемплі і значки та фальшували підписи суддів. — Невідомі люди підпалили збіжжя солтиса с. Лазарівки пов. Бучач. — У Ковалівці (Бучаччина) Іван Кохан переїхав 3-літнього Вартоломея Кохана. Хлопець помер у шпиталі. — У Скоморохах, пов. Тернопіль, підпалив хтось хату Петра й Михайла Сютінського. — У Яструбові (Тернопільщина) повісився 65-літній Петро Козакевич, громадський радний, зі стиду, що вкрав кантар вартости 3 зол. із коня Ол. Качука з Копичинець. — У Гнасівці (пов. Перемишляни) вночі на дорозі хтось вбив селянина Гната Небельського. — У Плугові пов. Золочів злодії вкрали з гром. уряду скриньку, в якій переховувались акти. Тому, що грошей не найшли, акти подерли.

— **Львівська хроніка.** На вул. Замарстинівській у Львові кишеневий злодій Станислав Подольчак убив ножем 40-літнього касового вломника Михайла Малішевського. — Жертви трагічної події з вул. Вірменської у Львові ще не розпізнали. Спершу вважали забиту за Марію Бринич, однак слідство устійнило, що Бринич сидить у тюрмі в Самборі. — Муляр Іван Дацко впав з руштовання при вул. Короткій 10 на пішеход і стряс собі мозок. — Марія Гнезава повідомила поліцію, що її син 14-літній Рудольф вийшов 12. ц. м. з дому та досі не повернув. — Арештовано прошака Мойше Кремера, що намагався побити поліцая. — В ресторані Бліцца при вул. Сенкевича побилися при пиві Едмунд Холовий з Казимиром Глембоцьким. Холовий ударив цього останнього гальбою так сильно, що зранив глибоко череп.

— **Війта припинили в урядуванні.** Переведена люстрація громадської управи в Чернелиці (Городенщина) ствердила, що війт Казимир Старчевський спроневірив около 300 зол. із дорогових оплат. Війта припинили в урядуванні, а справу передали прокураторові.

— **Залізнича катастрофа в Вильні.** Паровіз без прислуги, бо помічник випав із нього, віхав на підміський поїзд, що складався з трьох вагонів і льокомотиви. Обі льокомотиви були звернені до себе задом, так, що вуглярки вбилися на себе. Машиніст і палач підміського поїзду згинули на місці. Кільканацять осіб є ранених.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Окружне свято дитячих садків. Перше того роду свято відбудеться в нас 23. ц. м. на площі М. К. О. з такою програмою: 10. год. Сл. Божа, опісля промова, дефіляда учасників свята, загальні гімнаст. вправи, спільні пісні, спільні гри й забави, від год. 13.25 спільна молитва: „О Мати Божа, о райський цвіте", дальше діточа присяга, а в год. 13.40 закриття свята. Свято має дати українському громадянству змогу провірити справність та організованість наймолодшого покоління, цього фундаменту нації. Теперішне наймолодше покоління, що колись візьме провід нації у свої руки, нехай вже змолоду пізнає рідну землю, нехай зазнайомлюється з собою, щоби колись не було ані „волиняків", ані „подоляків", „тутешніх" чи „тамошніх", а щоб були лише українці. Така ціль свята. Гадаємо, що все українське громадянство масово явиться на святі. **Б. Л.**

Протикомуністичне віче відбудеться 19. ц. м. заходом Організації Українців м. Станиславова на площі Сокола при вул. 3-го Мая в Станиславові. Початок год. 12 вполудне. Перед тим, в год. 10.45 відправиться в каплиці оо. Редемптористів панахида за душу бл. п. Ярослава Барабаша, жертви большевицьких громил.

—o—

Спорт.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — СТШЕЛЄЦ 1:0 (0:0).

Ворота добув Данів. Суддя п. Баер д. добрий. — **Склад:** Андриішин I і II, Багриновський Ц, Кулiба, Кернякевич, Зубяк, Ліськевич, Пяста, Данів, Урсакий, Як бчук. До змагань за вхід до А-кл. виступив Пролом на горячому грунті в Брошневі з величезною амбіцією і твердою постановою добути два пункти. Покладаних надій наша одинацятка не завела й вивезла з Брошнева перемогу, що напевно причиниться до здобуття загального мистецтва Б-кл., а тимсамим авансу до А-кл. В Проломі слабих пунктів не було. Андриішин I на воротах боронив знаменито, оба оборонці Андриішин II і Багриновський II грали твердо й рішуче, не позволяючи противникові стріляти. Поміч була чи не найліпшою частиною дружини, що зуміла гармонійно погодити офензиву з дефензивою. Атак в полі дуже добрий, не мав лише доброго викінчення і тому вислід тільки 1:0. Великою перепоною в стрілянню на ворота був балянистий терен, на якому боєвий напад Пролому не почувався добре. Сама гра стояла на високому рівні й держала симпатиків Пролому, що приїхали аж до Брошнева, в найвищому напруженню. По здобутті в 11 мінуті II ої половини рішаючих воріт, зазначується чимраз більша перевага Пролому, який опановується нервово і загрожує раз-по-раз воротам противника. Ці змагання були безперечно найкращими в цілій 7-літній карієрі Пролому, а маємо тверду віру, що кожні чергові будуть такі самі, чи навіть ще кращі. 23. VIII. грає Пролом з Бескидом в Станиславові, 30. VIII. з Брошневом в Станиславові, а 6. IX. останні фінальові змагання з Бескидом в Надвірній. Віримо, що осінню рунду мистецтв зачне Пролом в А-кл.!

Бої за еспанські острови.

БАРСЕЛЬОНА, 18. 8. ПАТ. Червоні війська, що причалили до Майорки, збомбардували м. Санта Марія, щоб перетяти звязок між м. Пальмою і рештою острова. Червоні причалюють дальше у східній частині острова б. Порто Крісто і небавом заатакують м. Манакор.

НЕАПОЛЬ, 18. 8. ПАТ. Утікачі з Еспанії що причалили на пароплаві „Шлезвіг", оповідають, що червоні війська опанували остров Сан Антоніо і вирізали всю повстанчу залогу.

ДОТЕПЕРІШНІ ЖЕРТВИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.

50.000 убитих, 135.000 ранених.

ЛЬОНДОН, 18. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Гібральтару: З Мадриду приїхав досвідчений обсерватор подій і запевняє, що **повстанці мають безпосередні вістки з Мадриду.** Відділи повстанців зміцнилися на позиціях у Сієрра Ґвадарама, мають харчі і муніцію і ждуть допомоги сподіючись, що за 10 днів увійдуть до столиці. Повстанці оповідають, що мадридський уряд приготовився покинути столицю на трьох літаках. З Мадриду відходить лише один поїзд на побережа, звідсіля прибувають постійно харчі до міста. Раніше поїзди від'їздили до Валенсії, опісля до Олікенте, В ночі у Мадриді темно, бо світло гасять зі страху перед налетом літаків. Жертви дотеперішньої війни обчисляють на 50.000 убитих і 135.000 ранених.

ПОВНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КАТАЛЬОНІЇ.

БАРСЕЛЬОНА, 18. 8. ПАТ. Катальонський уряд покликав економічну раду, яка займеться зміною господарського життя в Катальонії. Створення економічної ради матиме велитенське політичне та економічне значіння та означає повну незалежність Катальонії від Еспанії. До ради ввійшли виключно представники партії народнього фронту і синдикалістичних організацій. Сподіються, що рада здійснюватиме соціялістичні теорії. Від комуністичної партії ввійшов до ради ученик Троцького Андре Нін, який вернувся щойно з СССР.

СПІЗНЕНА РАДА З ПЛЕБІСЦИТОМ В ЕСПАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 18.8. ПАТ. Ленсбері, колишній провідник Лейбур Парті, помістив у „Таймс" відкритого листа з покликом до уряду, церковних достойників і громадянства, щоб доложили всіх зусиль і довели до припинення домашньої війни в Еспанії. Підчас перемиря населення висловилось би у плебісциті за повстанцями або за мадридським урядом.

ВІДОЗВА ЖИДІВ ДО АРАБІВ.

ЄРУСАЛИМ, 18. 8. ПАТ. Вранці скінчилося засідання представників жидівського населення. Рішили вислати делегацію до високого комісаря з домаганнями від жидівського громадянства. Приняли протест проти спроб припинити іміграцію і текст примирливої відозви до арабів.

ВОЄННИЙ СТАН В ЯФФІ.

ЄРУСАЛИМ, 18. 8. ПАТ. В Яффі уряд заборонив виходити нині на вулицю від год. 8. рано до год. 5-ої завтра рано. Дехто вважає цей розпорядок за доказ грізного положення. Інші міркують, що це кара за те, що араби вбили 12 жидівських доглядачок. До Яффи прибули сильні військові відділи, місто окружене збройним кордоном.

По сто тисяч для Лодзі, Ченстохови і Плоцька.

17. ц. м. закінчилося тягнення третьої кляси трицятьшестої Державної Льотерії. Три головні виграні по сто тисяч золотих кожна впала цим разом в трьох провінціональних містах, при цьому фортуна була передовсім ласкава для тих, за яких довго забувала.

І так напр. між власниками подрібних чверток ч. 54355 є пп. І. Форбер, робітник, якого зарібки виносять 3 зол. денно, та Йосиф Влосяк безробітний — оба замешкалі в Ченстохові. Дві чвертки ч. 180133 є власністю пань: Галини К., домашньої зарібниці і Стефанії Р., вчительки. Третя сотка тисячів впала на ч. 47843, якої власниками є мешканці Лодзі.

Недовго, бо вже 9-го вересня почнеться тягнення четвертої кляси. Як відомо, головна виграна цієї кляси виносить міліон золотих, але позатим — не числячи менших, є ще такі великі виграні: три по сто тисяч зол., чотири по сімдесять пять тисяч зол., девять по пятьдесять тисяч золотих, сімнацять постійних дениих виграних по двацятьпять тисяч золотих — і т. д.

При нагоді пригадуємо, що 27. ц. м. відбудеться додатково повакаційне тягнення зпоміж тих чисел льосів, які залишились в колесі після закінчення тягнення четвертої кляси трицятьпятої льотерії та яким в тім тягненні не призначено серійних виграних.

БРОШНІВ. СТШЕЛЄЦ — БЕСКИД 3:1 (1:1).

Відплатні змагання за вхід до А-кл. програв знову Бескид, що не зумів використати перемучення Стшельца з суботніми змаганнями з Проломом. По тих змаганнях стратив Бескид усі надії на здобуття другого місця, а тимсамим і вхід до А-кл.

РЕВЕРА — ТІМ ГІРКА — РАЗ ДВА ТРИ 3:1 (1:1).

Несподівана, але зовсім заслужена виграна відмолодженої дружини Ревери над сильним тімом, в склад якого входило 7 грачів з Гірки, недавнього переможця України. Ревера доказала, що амбіція й охота до гри молодих грачів більше значить, як вмілости лінивих „асів". **Б. Л.**

ЛЬВІВ. ЛУГ — ППВ — П.А.С.Т. 3:2 (2:1).

В неділю 16. ц. м. розіграв Луг товариські змагання зі сильною дружиною поштового військового приспособлення. Ці змагання виграв по тяжкій боротьбі Луг і в цей спосіб зреванжувався за попередню програну. Ворота для Лугу стріляли Сойка, Загородний і Жовнір II.

Ці змагання попередили передзмагання II. дружини Лугу із Вікторією, які покінчилися нерішним вислідом 1:1 (1:0).

КОМУНІКАТ СОКІЛЬСЬКОЇ СПОРТОВОЇ СЕКЦІЇ ЛЬВОВА.

В днях 19, 20. і 21. вересня ц. р. відбудуться у Львові на площі С.-Б. і на ставі „Світезь" Краєві Сокільські Спортові Змагання, в легкоатлетиці, відбиванці і плаванню. Участь у змаганнях беруть всі змагуни-соколи з цілого краю.

До проводів гнізд подається таке:

1) Продовжується речинець зголошень змагунів (ок) до 12. вересня. Докладно подати, до яких конкуренцій даний змагун стає. Також подати кілько змагунів рефлектує на харч і нічліги.

2) Змагуни привозять зі собою коц і простирало.

3) До змагань обовязує такий стрій: сині штанці, сокільська сорочинка з емблемом і чорні капці (легкоатлетика і відбиванка), а до плавання плавки (побратими) і купелеві строї (посестри).

4) Гнізда повинні повідомити Сокіл-Батько, коли їх змагуни приїдуть до Львова. Змагуни, які приїзджають до Львова, зголосяться в канцелярії Сокола-Батька вул. Руська 20. Добре було би, щоби змагуни вже в пятницю були у Львові.

5) Всі змагуни мусять бути на площі С.-Б. в суботу в год. 13.30. Змагання почнуться точно в год. 15-ій.

Конкуренції.

Легкоатлетика. Побратими: біги: 100, 400, 1500 м. Скоки: вгору, даль, жердкою. Мети: кулею, диском, ратищем. Гінці: 4×100 м. — Посестри: біги: 60, 800 м. Скоки: вгору, даль. Мети: кулею, диском, ратищем. Гінці: 4 × 60 м.

Плавання. Побратими: Стиль довільний: 100, 400 м. Стиль класичний: 100, 200 м. Стиль горілиць 100 м. Гінці 4 × 50, 3× 100 зміним. — Посестри: Стиль дов 50 м. Стиль клас. 50 м. Горілиць 50 м. Гінці 3 × 50 м зміним.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Городенка.
19. VIII. Дівча з Маслосоюзу.
20. VIII. Муж двох жінок".
21. VIII. Лев в Абісинії.
22. VIII. Циганський барон.
23. VIII. Ой не ходи Грицю.
24. VIII. Інваліди.
25. VIII. Нім теща.

З Городенки їде театр до Заліщик. Режисерія театру викінчує постановку „Вія" і „Гальки".

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

19. VIII. Копичинці.
20. VIII. Теребовля.
21. VIII. Збараж.
22. VIII. Тернопіль.

Великий Театр:

Середа, 19. VIII. год. 8 веч. „Пані пресесова".
Четвер, 20. VIII. год. 8. веч. „Малощо не ніч пошлюбна".
Пятниця, 21. VIII. год. 8. веч. „Пані пресесова".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Такі то дівчата", „Зузанна йде у світ".
АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди".
ВАНДА: „Осінні маневри", „Індійські піхотинці".
ГРАЖИНА: „Забута людина", „Нічна стежа" з Флілом і Флипом.
КАСІНО: „Одна з тисяча" з Мартою Егерт.
КОПЕРНИК: „Геройський форт Дуомон" і звукові додатки.
МАРУСЕНЬКА: „Геройський форт Дуомон" і звукові додатки.
МЕТРО: „Правда про кохання" і „Чарівник Сдім".
МІРАЖ: „Юдіка" (з Дж. Альпар і Густ. Фреліхом), „Вероніка" (з Фр. Гаäль).
МУЗА: „Мельодії знад Дунаю".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-и Брінкс".
ПАН: „Імітація життя", „Нічне життя богів".
РАЙ: „Кохай лише мене" і музична комедія.
СВІТ: „Золото" з Бригідою Гельм.
СТИЛЕВЕ: Цирк Саран" із Лео Слезаком, ревія „З усього серця".
ТОН: „Сеньоріта в масці" „Світло в темряві".
УТІХА: „Голос засудженця", ревія „Чін-Чон-Чан".
ХИМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Швеція".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 19. серпня 1936.

Віденьь (506,8) 12.00, 13.10, 19.30 Концерт, 22.10 Танки всього світа, **Прага** (4702) 12.35, 19.00 Концерт, 17.05 Легка музика, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 17.30 Симф. орх., 20.00 Муз. мандрівка по світі, **Білгород** (437,3) 17.20 Спів. ресіталь, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 11.00 Форт. музика, пісні, 14.00 Танк. музика, спів, 15.00 Легка музика, спів, 18.50 Сп. ресіталь японського співака Иоші Фуджівара, 20.50 Музика народів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Розр. музика, 10.00 Весела музика з часів Моцарта, 14.00, 16.00, 18.00 Музика, 19.00 Нар. пісні й танки, **Будапешт** (549,5) 13.30 Скрипка, 14.05 Спів, 18.55 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., **Міляно** (368,6) 11.30 Розр. музика, 17.15 Скрипка, **Рим** (420,8) 17.15 Солісти, 20.40 Орх. концерт, 21.50 Мандрівка по італ. пляжах, муз. авд.

Четвер, 20. серпня 1936.

Віденьь (506,8) 12.00 Концерт, 17.25 Солісти, Гіп. сопран, 19.05 Зальцб. фестіваль: „Фальстаф", оп. Вердія, **Братислава** (298.8) 18.10 Мад. пісні, **Прага** (4702), 16.50 Сольо на саксофоні, 20.25 „Гамлет" Ліста до тексу Шекспіра, 21.30 Твори Остерчіля, **Париж** (1648) 11.00 Симф. музика, 17.00 „Мізантроп" ком. Мольєра, 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 17.20 Форт. ресіталь, 18.20 Нар. музика, 20.40 Арії та пісні, 20.30 Скрипка, 21.00 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 9.00 Розр. муз., 11.00, 15.00 Легка музика, 17.30 Скрипка, форт., 18.00 Нар. танки та вальси у вик. сільської капелі, 20.40 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 8.00 Сопран, саксофон, віольонч., 10.00 Нар. пісні й танки, 12.00 Популярна музика, спів, 15.20 Квартет, 20.10 Весела програма, **Будапешт** (549,5) 13.30 Концерт оп. орх., 17.00 Сальон. музика, 18.00 Квартет, спів, тарогато, 19.00 Форт. твори Ліста, 22.20 Концерт орх., **Міляно** (365,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 20.50 „Ворог жінок" ком. Замбальдія, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.40 Орх. концерт.

Пятниця, 21. серпня 1936.

Віденьь (506,8) 17.30 Солісти, 19.30 Розр. концерт, Андергаст сопр., 21.00 Симф. концерт, **Брно** (315,4) 18.20 Веселі пісоньки, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 13.00 Легка музика, 20.00 Віольончеля, 20.30 Симф. концерт. 22.00 Вок. квінтет, пісоньки, **Білгород** (437,3) 15.15 Нар. пісні, 17.00 Сп.в. ресіталь, 17.30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Розр. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00, 22.30 Музика, 18.00 Музика з часів Фридриха В. 19.00 Фільм. мельодії, **Будапешт** (549.5) 1..05 Симф. музика, 17.30 Віольончеля, 18.10 Сальон. музика, 19.50 Солісти, 20.35 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 16.40 Розр. музика, 21.40 Оперетові мельодії, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 20.40 „Ля реджіна дель фонографо" оп. Л. Бера.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 19. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Собача академія. 12.13 Полудневий денник, 12.23 Для розривки, гр. пл., 14.30—15.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: „Діти на подвірі", 16.00 Концерт орх., 17.00 Тріо, Я. Новак бас, 17.30 Анекдоти з життя Ол. Моджеєвської, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Нар. балади та пісні, Фріч сопр., 18.25 Правдива та фальшива новочасність жінки, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., Вермінська сопр., 20.00 Техн. скринька, 20.15 Легка муз. з гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Твори Фр. Шопена в вик. славних артистів, гр. пл., 21.30 Шлеські нар. пісні, муж. квартет у супр. форт., 22.00 Що каже Европа про мин. Олімпіяду, 22.15 Спортові вістки, 12.25 Концерт орх; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 20. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Мусоргський: Перські танки з оп. „Хованщина" гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Орх. концерт, 14.30 При чорній каві, гр. пл., Програма на сьогодні, Трохи інформацій, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: „Ах, ті горобці!" 16.00 Концерт фільг. орх., 16.45 Учитель і нар. оборона, 17.00 Скрипка, фортепіян, 17.25 Форт. концерт, симф. орх., 17.50 Людина, готова на все, 18.05 Світ уяви на провінціональній антені, 18.15 Музика з гр. пл., 18.25 Літературні хвилини наймолодших, 18.35 Програма на завтра, 10.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Оливна галузка" (Старогрецька Олімпіяда) Ів. Парандовського, муз. Стан. Навроцького, 19.45 Концерт мадярської музики, нар. пісні, 20.20 Технічна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.58 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні відсп. Софія Виляжинська, в супр. форт., 21.15 Сальонова музика, 22.00 Спортові вістки, 22.25 Танкова музика з гр. пл.

Пятниця, 21. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариств, 12.13 Полудневий денник, 12.23 „Весняні шепоти", музика з гр. пл., 14.30 „Щось на десер" легка музика з гр. пл., Програма на сьогодні, Трохи інформацій. 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 З творів Адольфа Адама, концерт камер. орх., 16.45 Організації самопомочі й наукові кола акад. молоді, 17.00 Форт. ресіталь, 17.30 Глазунов: Скрипковий концерт а-моль оп. 82, гр. пл., 18.00 Комфорт щоденного життя в зах. Европі, 18.10 Легкі пісоньки з гр. пл.; 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Останній тиждень, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами радія, 19.00 Концерт мандолінистів, тенор, устна гармонійка, 19.45 Настроєва музика, спів 20.30 „Кафарок" гумореска, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00 Спортові вістки, 22.15 Сальонова музика.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.76—89.33, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Долари канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.62 — 359.90, Франки фр. 35.07 — 34.91, Франки шв. 173.62 — 172.78, Фунти англ. 26.79 — 26.63, Гульдени данцігські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.59, 118.75, Корони норв. 134.58—133.60, Кор. шв. 138.08—137.10, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.81—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 149—141.

Акції.

Банк Польський 97, Ліпьпоп 12.30.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63, 2. ем. 61.25, серійна 1, ем. 77, 2. 75.50, 5 конв. 46.50, о дол. 01, 4 прц. прем. дол. 47.25, 47.50, 7 прц. стаб. 48.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 47.50—49.50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 прц. ТКЗ. 38—39, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК, 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 63—65, 2. ем. Прем. 61.—63.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	19.75—20.25
Пшениця зб.	19.00—19.50
Ячмінь одн.	16.00—16.25
Ячмінь на пиво	15.50—15.75
Вика темна	17.75—18.25
Вика сіра	16.75—17.25

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 18. серпня н. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. і без опакування	2.15 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока від 10. VII	0·13 „
1 к. яєць	2.60 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 18. VIII. н. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90 „
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00 „
Качки молоді, товщеві І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480—
„ „ 1/2	250—
„ „ 1/4	130—
„ „ 1/8	70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.